

การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคใน
การใช้อุปกรณ์โสตทัศนช่วยการสอนในวิทยาลัยพลศึกษา
(AN ANALYSIS OF PROBLEM CONCERNING
THE UTILIZATION OF AUDIO-VISUAL AIDS IN THE
COLLEGE OF PHYSICAL EDUCATION)



โดย

นายชำนาญ ห่อวิจิตร วท.บ. (เกียรตินิยม)

000681

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญานิติศาสตรบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๐

I 1552582X

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร
ส่วนประกอบการศึกษาคำแนะนำปริญญาโทบัณฑิต

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์.....ประธานกรรมการ
.....กรรมการ
.....กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย ศาสตราจารย์ สำเนา วรานุกร
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....



ยพคคยอ

การวิจัยนี้มุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาช่วยการ
สอนในวิชาด้วยผลศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางหรือเป็นข้อคิดสำหรับการจัดหน่วยโสตทัศน
ศึกษาของวิทยาลัยผลศึกษา และสถาบันอื่น ๆ เพื่อเสนอปัญหาให้แก่ผู้บริหารงานระดับสูง ผู้บริหาร
หน่วยโสตทัศนศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโสตทัศนศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้
จากอาจารย์ประจำการในวิทยาลัยผลศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๐ ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม หรือตอบ
การสัมภาษณ์

ผลของการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์เรียนของวิทยาลัยผลศึกษาแยกกัน ห้องเรียนของป.กศ.
ชั้น ยังไม่เหมาะกับการใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย อุปกรณ์โสตทัศนเก็บไว้รวมอยู่กับวัสดุ ชั้นเรียน
ในแผนกทัศนศึกษา วิทยาลัยมีโครงการเลือกแผนกโสตทัศนศึกษาเพื่อบริการการเรียนอุปกรณ์ หัวหน้าแผนกทัศน
ศึกษาถึงแม้ว่าจะไม่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการใช้หรือพื้นความรู้ เทคนิคโสตทัศนศึกษาก็ตาม แต่ก็มีทัศนคติ
ที่ถูกต้องงานโสตทัศนศึกษาโดยทั่วไป สมัยสุนทรการใช้อุปกรณ์การสอน ทั้งที่เจ้าหน้าที่น้อย อุปกรณ์มีอยู่
ไม่เพียงพอ และบางอย่างชำรุด ตลอดจนระเบียบการเรียนอุปกรณ์ยังไม่เหมาะสม จึงมีอาจารย์ในวิชา
วิทยาลัยระยะ ๕ เท่านั้น ที่เคยใช้อุปกรณ์เพื่อประกอบการสอน เหตุผลของการใช้อุปกรณ์โสตทัศน
ของอาจารย์ส่วนมากเพราะคิดว่าถ้าไปใช้แล้วจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและ เหตุที่
ไม่ใช้อุปกรณ์การสอนเพราะไม่มีอุปกรณ์เหมาะสมกับบทเรียน และการบริการยังไม่ดีพอ วิทยาลัยไม่
มีเครื่องอำนวยความสะดวกเพื่อการผลิตอุปกรณ์ อาจารย์ส่วนมากมีความรู้ทางโสตทัศนศึกษาในระดับ
ปานกลาง และมีความต้องการให้มีความรู้ทางโสตทัศนศึกษา เป็นผู้ดำเนินงานโสตทัศนศึกษาของวิทยาลัย

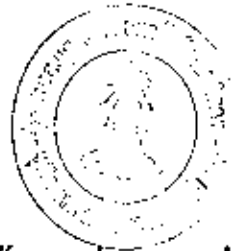
การเสนอแนะ เพื่อให้การใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาเป็นประสิทธิภาพขึ้น วิทยาลัยผลศึกษาควรจะมี
การปรับปรุงเกี่ยวกับอาคารเรียน แก้ไขสภาพและปรับปรุงเครื่องอำนวยความสะดวกของห้องเรียน
ให้สามารถใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา จัดเก็บอุปกรณ์ให้ถูกต้อง วางหลักเกณฑ์การเลือก การประเมินค่า
และการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสม ควรมีเครื่องอำนวยความสะดวกและวัสดุสิ้นเปลืองเพื่อใช้ ใน
การผลิตอุปกรณ์การศึกษา ปรับปรุงการบริการ การจัดตั้งแผนกและค่าใช้จ่ายโสตทัศนศึกษาให้เหมาะสม
สัมพันธ์สภาพแท้จริงของวิทยาลัย จัดให้มีการสัมมนาหรือการอบรมความรู้ทางโสตทัศนศึกษาให้แก่อาจารย์
ที่ประจำการ สิ่งสุดท้ายควรจะทำให้การศึกษาว่าวิชาโสตทัศนศึกษาควรจะมีบรรจุไว้ในหลักสูตร ของวิชา
วิทยาลัยผลศึกษา หรือไม่

ABSTRACT

The Purpose of this research is to analyze problems and obstacles concerned with the application of audio-visual aids at the College of Physical Education. The results obtained from the analysis are to be used as guide lines or suggestions for establishing an Audio-Visual Section at the College and other institutions. Further, they are to be used as means to familiarize higher-level administrators as well as heads of audio-visual sections and all concerned with the problems and potentials of this field of studies. The data calculated in this research were acquired through direct interviewing and the answering of a questionnaire, from active instructors of the College of Physical Education in the 1967 academic year.

The Following are the findings obtained from this research. Classroom buildings of Elementary and Secondary Physical Education Schools are separated. The class-rooms of the former are inadequate facilities for using projector material. The audio-visual materials are stored in the office of the equipment section with all other equipment. The College is planning to set up an Audio-Visual Education Section to give a lending service of teaching aids to its staff. The head of the equipment section, though lacking experience in the use of audio-visual materials as well as an understanding of the principles of this subject, has a positive attitude towards audio-visual programs though he has only two assistants helping him in his work. The College is inadequately equipped with audio-visual materials. Some of them are worn out. In addition, regulations on equipment borrowing are impractical. Therefore, only 75 per cent of the active staff members have made use of the equipment. In the case of those instructors who have made use of the equipment, it is considered that the materials were positively productive to their teaching and learning experience. And, for those who have not, it is considered that the materials in possession of the College are not suitable for their lesson plans. Further, the equipment lending service is regrettably poor. The College does not have facilities to produce audio-visual materials. Most of the instructors have some background in audio-visual education, and are in favour the idea of having a trained audio-visual education personnel to run the Audio-Visual Education Section.

Suggestions: To utilize audio-visual materials more effectively, the College of Physical Education should improve its school buildings. The class rooms and their facilities should be improved so that there are better suited for the application of audio-visual materials. All teaching aids should be properly kept, and arranged so that they will last longer and be easier to use. Criteria for the selection, evaluation, and purchase of audio-visual materials should be revised and set so that they can better serve the staff members. Facilities for producing inexpensive audio-visual materials supplies are urgently needed. The organization and management of audio-visual service should be improved. In-service training and seminars on audio-visual education should be arranged for active staff members. Finally, a study on whether or not the audio-visual courses to be included in the College curriculum should be made.



กิติกรรมประกาศ

การจัดทำแบบสอบถามเพื่อใช้ในการหาข้อมูลนี้ได้รับรับการช่วยเหลือเกี่ยวกับการแก้ไข และปรับปรุงแบบสอบถาม จากอาจารย์คุณกรณ์ สุวรรณาศรีรับ แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา อาจารย์ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ แผนกวิชาพลศึกษา อาจารย์สุภาพรรณ พรหมพิทักษ์ แผนกวิชาจิตวิทยา การศึกษา อาจารย์สุภาพ วาดเขียน แผนกวิชาวิจัยการศึกษา นิสิตบัณฑิตวิทยาลัย แผนกวิชา บริหารการศึกษา และแผนกวิชาโสตทัศนศึกษา ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยิ่ง กว่านั้น การทดสอบเบื้องต้นนี้ผู้เขียนได้รับความร่วมมือจากนิสิตคณะครุศาสตร์ หลักสูตร ๒ ปี ในการ รวบรวมข้อมูล เพื่อประกอบการ เขียนวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนได้รับความสะดวกและความร่วมมือ เป็น อย่างดีจากอาจารย์ในวิทยาลัยพลศึกษาทุกท่าน การแก้ไขภาษาเขียนบางตอนได้รับความช่วยเหลือ จากอาจารย์วินัย ภูระหงษ์ นอกจากนี้ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือทางด้านทุนพิมพ์ จากเจ้า หน้าที่แผนกสารบรรณของวิทยาลัยพลศึกษา และทันตแพทย์หญิงสุธีรา จันทร์ศิริชาติ ซึ่งทุกฝ่ายมีส่วน ช่วยให้ความสะดวก ความร่วมมือ และการช่วยเหลือต่าง ๆ ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

อนึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์สำเนา วรางกูร ที่ได้กรุณาสละเวลา ในการปรึกษาแนะนำต่าง ๆ เป็นอย่างดีในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ชำนาญ หน่อวิจิตร

๒๘ เมษายน ๒๕๑๑

สารบัญ

	๗
บทคัดย่อ.....	๗
ABSTRACT	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
รายการตารางประกอบ.....	๑
บทที่	
๑ บทนำ	
๑.๑ เหตุจูงใจในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้.....	๑
๑.๒ ปัญหาและความสำคัญองปัญหา.....	๕
๑.๓ ความมุ่งหมายทั่วไป.....	๖
๑.๔ ความมุ่งหมายโดย เฉพาะ.....	๗
๑.๕ ขอบเขตของการวิจัย.....	๗
๑.๖ วิธีดำเนินการทดลองและวิจัย.....	๘
๒ การวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๐
๓ การศึกษาขั้นมูลฐาน.....	๑๗
๔ การวิเคราะห์และผลของการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๕๐
๕ สรุปผลของการวิจัยและขอเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลของการวิจัย.....	๕๖
๕.๒ ขอเสนอแนะ.....	๕๕
ภาคผนวก ก.....	๑๖๖
บรรณานุกรม.....	๑๖๖





หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
รายการตารางประกอบ.....	จ
บทที่	
• บทนำ	
มูล เหตุจูงใจในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้.....	๑
ปัญหาและความสำคัญองปัญหา.....	๕
ความมุ่งหมายทั่วไป.....	๖
ความมุ่งหมายโดย เฉพาะ.....	๗
ขอบ เขตของการวิจัย.....	๗
วิธีดำเนินการ ค้นคว้าและวิจัย.....	๘
๒ การ วิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๐
๓ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๑๗
๔ การ วิเคราะห์และ ผลของการ วิเคราะห์ข้อมูล.....	๕๐
๕ สรุปผลของการ วิจัยและขอ เสนอแนะ	
สรุปผลของการ วิจัย.....	๕๑
ขอ เสนอแนะ.....	๕๕
ภาคผนวก ก.....	๑๖๖
บรรณานุกรม.....	๑๖๖

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	จำนวนและสภาพของครูในโรงเรียนศึกษาของวิทยาลัยศึกษา	๕๑
๒	งบประมาณเกี่ยวกับโรงเรียนศึกษาของวิทยาลัยศึกษา	๕๒
๓	สภาพของโรงเรียนและ เครื่องอำนวยความสะดวกของโรงเรียน ป.ศ.ต้น และ ป.ศ.สูงของวิทยาลัยศึกษา	๕๓
๔	หลักสูตรของวิทยาลัยศึกษา	๕๔
๕	วุฒิทั่วไป วุฒิต่างๆและความรู้ทางโรงเรียนศึกษาของผู้อำนวยการวิทยาลัยและ เจ้าหน้าที่แผนกหลักสูตร	๕๖
๖	ประชากรที่ควบคุมแบบสอบถาม	๖๑
๗	ประสิทธิภาพเป็นครูรองอาจารย์ในวิทยาลัยศึกษา	๖๑
๘	จำนวนปีของอาจารย์ที่เข้ารับราชการหรือทำการสอนในวิทยาลัยศึกษา	๖๒
๙	วุฒิและระดับการศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัยศึกษา	๖๓
๑๐	วุฒิและระดับทางการศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัยศึกษา	๖๔
๑๑	ความรู้และประสิทธิภาพทางโรงเรียนศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัย	๖๕
๑๒	จำนวนชั่วโมงการสอนต่ออาทิตย์ของอาจารย์ในวิทยาลัยการศึกษาปีการศึกษา ๒๕๑๐	๖๕
๑๓	จำนวนอาจารย์ที่ทำการสอนแผนกวิชา	๖๖
๑๔	จำนวนอุปกรณ์การสอนที่อาจารย์ในวิทยาลัยผลิต ในปีการศึกษา ๒๕๑๐	๖๗
๑๕	มูลค่าอุปกรณ์ประกอบการสอนในวิทยาลัยศึกษา	๖๗
๑๖	การจัดเงินค่าใช้จ่ายในการผลิตอุปกรณ์ของอาจารย์ในวิทยาลัย	๖๘
๑๗	เกณฑ์การเลือกอุปกรณ์ในวิทยาลัยศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัยศึกษา	๖๘
๑๘	การเป็นกรรมการเลือกประเมินค่า และการจัดซื้ออุปกรณ์ของอาจารย์ในวิทยาลัยศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๐	๗๐
๑๙	บุคคลที่เลือกและจัดซื้ออุปกรณ์ในวิทยาลัยศึกษาในวิทยาลัยศึกษา	๗๐

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

๒๐	วิธี เติบโตการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัย	๓๑
๒๑	การปรับสภาพห้องเรียนของวิทยาลัยเพื่อให้การใช้อุปกรณ์ใสทัศนศึกษา มีผลดี	๓๒
๒๒	การเตรียมห้องเรียนและการ เติบโตการใช้อุปกรณ์ใส ทัศนศึกษาของ อาจารย์ในวิทยาลัย	๓๓
๒๓	การจดอนุญาตนำอุปกรณ์มาใช้ เพื่อประกอบการสอนของอาจารย์ใน วิทยาลัยทัศนศึกษา	๓๓
๒๔	การยืมและการส่งคืนอุปกรณ์ใส ทัศนศึกษาในวิทยาลัยทัศนศึกษา	๓๔
๒๕	จำนวนวันในการยืมอุปกรณ์ใส ครั้งของอาจารย์ในวิทยาลัย	๓๕
๒๖	จำนวนอาจารย์ที่ใช้อุปกรณ์ใสทัศนศึกษาต่าง ๆ ในวิทยาลัยทัศนศึกษา	๓๕
๒๗	การจัดกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการใช้อุปกรณ์ใสทัศนศึกษาของอาจารย์ ในวิทยาลัย	๓๗
๒๘	ความถี่ของการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัย	๓๘
๒๙	เหตุผลการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัย	๓๘
๓๐	เหตุผลของการที่อาจารย์ในวิทยาลัยไม่ใช้ หรืออุปสรรคและปัญหาการใช้อุปกรณ์ ประกอบการสอน	๔๐
๓๑	อาจารย์ในวิทยาลัยมีกิจกรรมทางใสทัศนศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๑๐	๔๑
๓๒	ทัศนคติของอาจารย์ในวิทยาลัย เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	๔๔
๓๓	ความถี่เห็น เกี่ยวกับความถี่ของผลการ เลื่อนอุปกรณ์การสอน	๔๔
๓๔	อาจารย์ในวิทยาลัยมีความถี่เห็น เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน	๔๕
๓๕	ความเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการใช้ อุปกรณ์ใสทัศนศึกษา	๔๕
๓๖	ความถี่ของกรณีพิเศษ เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนของอาจารย์ในวิทยาลัย ..	๔๖

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๓๗	ความเห็นเกี่ยวกับผลตามวัตถุประสงค์ หรือความเหมาะสมของการที่ได้ จากกรณีข้ออุปกรณาการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัย	๔๖
๓๘	ความต้องการปรับปรุงงานโสตทัศนศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัย พลศึกษา เวียงจันทน์ด้วยคะแนนจากภาคที่ผู้ไปหาคะแนนความ ต้องการน้อยที่สุด	๕๗
๓๙	การจัดข้ออุปกรณโสตทัศนศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๐๕	๑๐๕
๔๐	การจัดข้ออุปกรณโสตทัศนศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๐	๑๐๕
๔๑	การจัดข้ออุปกรณโสตทัศนศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๑	๑๐๕
๔๒	การจัดข้ออุปกรณโสตทัศนศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๒	๑๐๕

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๓๓	ความเห็นเกี่ยวกับผลตามวัตถุประสงค์ หรือความคงการที่ได้ จากการใช้อุปกรณ์การสอนของอาจารย์ในวิทยาลัย.....	๘๖
๓๔	ความต้องการปรับปรุงงาน ไลศทัศนศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัย- พลศึกษา เรื่องความลำบากและแผนจากมากไปสู่ไปหาคะแนนความตง การขอที่ยี่สุด	๘๗